

Tämä on alkuperäisen artikkelin rinnakkaistallenne.

Viittaa alkuperäiseen lähteeseen:

Lauhanen, R. 2019. Maaseudun digitalisaatiolla lisää kannattavuutta. Maaseudun tulevaisuus 18.1.2019, 10.

SeAMK

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

www.seamk.fi

verkkolehti.seamk.fi

MIELIPIDE

Lähetä mielipidekirjoitus

Toivomme napakoita kirjoituksia pituudeltaan korkeintaan 2 000 merkkiä välilyönteineen. Julkaisemme kirjoituksen nimimerkillä vain poikkeustilanteissa. Lähetä kirjoitus lukijalta@maaseuduntulevaisuus.fi tai Maaseudun Tulevaisuus, PL 440, 00101 Helsinki. Liitä mukaan yhteystietosi.

YLIÖ

Maaseudun digitalisaatiolla lisää kannattavuutta

Digitalisaatiossa tietokoneista, älypuhelimista, internetistä ja muista tietoverkoista muodostuu kansalaisten arkipäivän toimia tukeva kokonaisuus. Nyt myös maaseudulla toteutetaan digitalisaation kärkihankkeita pääministeri Juha Sipilän hallituksen tavoitteiden mukaisesti.

Metsäkoneet ovat keränneet maastossa tietoa ainakin yli 10 vuotta. Maatalous tulee digiloikassa metsäläseleeseen perässä, mutta koneiden keräämä tieto alkaa olla arkipäivää maatalouspuolellakin.

Paikkatietoon perustuva peltojen täsmälannoitus on kustannusten hallinnan lisäksi olennainen osa vesistöjen suojelua.

Droonien eli kauko-ohjattavien pienten ilma-alusten ottamien valokuvien avulla voidaan tarkkailla esimerkiksi maaseudun kuivatusojien kuntoa tai metsätuhoja. Ruoka-

virastokin ottaa droonit avuksi tilavalvontojen kenttätöihin.

Koneiden keräämä tieto merkitsee aika- ja kustannussäästöjä. Koneiden tekemät mittaukset ovat lisäksi puolueettomia ja ihmissilmää tarkempia. Maatilojen tulisiikin aktivoitua työkonien ja lypsyrobottien keräämän tiedon hyödyntämisessä, jotta tiloilla saataisiin alan haastavassa nykytilanteessa lisää rahaa kannattavuusviivan alle. Tähän tulee myös alan kehityshankkeiden pyrkiä.

Jos digitalisaatio, esimerkkinä tele-eläinlääketiede, vähentäisi yksinkertaisessa asiassa eläinlääkärin turhaa matkustamista, säästettäisiin matkakuluissa ja autojen hiilidioksidipäästöissä. Digitalisaatiolla voidaan torjua ilmastonmuutosta, kun maatilan asioita hoidetaan sähköisesti.

Keskeinen kysymys on

Keskeinen kysymys on myös se, kuka tiedon omistaa ja tietojen keräämisen maksaa?

myös se, kuka tiedon omistaa ja tietojen keräämisen maksaa. Metsäkoneyrittäjät eivät halua, että metsäkoneilla kerätään tietoa ilmaiseksi luonnonvaratiedon eri käyttäjille. Metsänomistajat voivat ihmetellä, kun metsistä kerätään puustotietoja, joita maanomistajat eivät asianosaisina saa käyttöönsä tietosuojasyistä?

Noin puolitoista vuotta sitten eräs maatalouskonevalmistaja totesi yhdessä kansainvälisessä ruoka-alan seminaarissa, ettei heidän ydin-

bisneksensä ole tuottaa viljelijöiden työkonien keräämää tietoa ilmaiseksi yliopistoille ja tutkimuslaitoksille. Asetelma on mielenkiintoinen ja ajan-kohtainen, kun samaan aikaan keskustellaan avoimesta tiedosta ja tutkimustoiminnasta.

Tietoturva on digitalisaation suurena haasteena. Jokin aika sitten kerrottiin maatilan saaneen tuhannen euron puhelinelaskun siitä, kun yksi tilan lehmistä oli navetasta soittanut pitkän puhelun salaisille aikuisviihdelinjoille. Kertoivat sitten joidenkin ”hakkereiden” iskeneen navetan lypsyrobotin puhelinasetuksiin.

Nykyään pankkipalvelut on digitalisoitu, ja laskujen maksu on ulkoistettu maataloilille ja muille asiakkaille. Vanhan kuntakeskuksen pankkikonttorin ei ole lakkautettu, vaan se on muuttanut maakuntakeskukseen.

Huonolla tuurilla linjavika voi viedä rahat taivaan tuuliin tai pilveen, kuten hienosti sanotaan. Kun kaivinkoneen kuljettaja katkaisee tietoliikennekaapelin keskellä yötä hektisen ja digitalisoituneen maataloustukien hakurumban keskellä, vie se viimeisetkin hermot ja yöunet.

Mutta entä sitten jatkossa?

Marraskuun 2018 puolivälissä Yleisradion MOT-ohjelma toi esille maaseudun osin epäonnistuneet ja kustannustehottomat tietoverkko-hankkeet. Koska suomalainen yhteiskunta on kaupungistunut ja maaseutu valitettavasti osin hiljentynyt, osa verkko-yhtiöistä investoi toimivia yhteyksiä vain sellaisille paikkakunnille kuin Helsinki, Tampere, Turku ja Oulu.

Digiähky on monimutkaistanut arkipäivän elämää maaseudulla. Kun ennen sai

ala-asteen paperisen kuukausitiedotteen kautta hyvissä ajoin tietää jostain koulun Halloween-tapahtumasta, niin nykyään Wilma-systeemi voi ilmoittaa tiedon paria päivää ennen itse tapahtumaa.

Digitalisaatio on tehnyt meistä hetkessä ja tässä päivässä eläviä hötkeylijöitä. Eikä kesken navettatöiden ole helpoa lähteä ostamaan lapsille jotain Halloween-kamaa 25 kilometrin päässä sijaitsevasta kasvukeskuksesta.

Mutta vielä tietosuojasta ja -turvasta. En taaskaan jaksanut millään muistaa niitä 15 salasanaa eri tietojärjestelmistä, joihin minun olisi tänään pitänyt ehtiä kirjautua, ja joita ilman en enää pärjää.

Risto Lauhanen
MMT
Seinäjoen
ammattikorkeakoulu